

Mortalitet u populaciji Roma u Srbiji 2002.-2005.

Dragan Bogdanović, Dragana Nikić, Branislav Petrović, Biljana Kocić, Jovica Jovanović, Maja Nikolić, Zoran Milošević

CMJ 2007;48:720-7

Cilj Opisati smrtnost i populacijske promjene u populaciji Roma u Srbiji 2002. i 2005. i usporediti ih s onima u neromskoj populaciji.

Postupci Broj smrti pribavljen je iz pismohrane podataka za godine 2002. i 2005., a populacijski podatci iz popisa stanovništva iz 2002. Udjeli netraumatskih i traumatskih smrti specifični za spol za godine 2002. i 2005. izračunati su prema standardnim europskim populacijskim podacima. Prikazali smo populacijsku piramidu i indeks starenja za obje populacije u godini 2002., a onda smo usporedili traumatsku i netraumatsku smrtnost specifičnu za spol, te dali prosječnu dob umiranja u 2002. i 2005. Uzroci smrti razvrstani su prema 10. revidiranoj inačici Međunarodne podjele bolesti (International Classification of Diseases, ICD-10), a smrtnosti Roma i ne-Roma za godine 2002. i 2005. uspoređene su testom χ^2 .

Rezultati Standardizirana smrtnost bila je viša u Roma nego u općoj populaciji. Netraumatska smrtnost u romskih muškaraca bila je u 2002. 18.2 po 1000, a blago se snizila u 2005. na 18.0 po 1000. To je značajno više nego u neromskoj populaciji, gdje su te vrijednosti iznosile 11.9 po 1000 u 2002. i 12.5 po 1000 u 2005; $P<0.001$ za obje godine). Ista se mjera u romskih žena značajno snizila od 16.78 po 1000 u 2002. na 14.89 po 1000 u 2005. ($P<0.05$), ali je svejedno ostala značajno viša nego ona u neromskih žena (8.46 po 1000 u 2002. i 8.84 po 1000 u 2005; $P<0.001$ za obje usporedbe). Najčešći uzroci smrti u Roma bili su kardiovaskularne bolesti, neoplazme i bolesti dišnog sustava. Bolesti dišnog sustava bile su glavni uzrok smrtnosti u Roma u usporedbi s općom populacijom (6% vs 3% u 2002. i 7% vs 4% u 2005; $P<0.001$ za obje usporedbe) u kojoj su prevladavale kardiovaskularne bolesti (44:55% u 2002. i 46:57%; $P<0.001$ za obje usporedbe).

Zaključak Naši podatci pokazuju da je smrtnost u romskoj populaciji značajno viša nego li ona u općoj i da se te dvije populacije značajno razlikuju i u najčešćim uzrocima smrti.